

Eco Reest

Middelveen V te Zuidwolde Drenthe

Nader inventariserend onderzoek grote bosmuis, kleine marterachtigen, steenmarter en ringslang

Kenmerk: 242168

Rapport

KANTOOR ALMERE
T 036 8200397

KANTOOR BREDA
T 0113 362280

KANTOOR GOES
T 0113 362280

KANTOOR GRONINGEN
T 0596 633355

KANTOOR HOOGEVEEN
T 0528 373982

project	Nader inventariserend onderzoek grote bosmuis, kleine marterachtigen, steenmarter en ringslang Middelveen V Zuidwolde	projectnummer 242168
---------	---	----------------------

versie rapport	versienummer	datum	reden vervallen
	1.0	27 oktober 2025	Vigerende versie

Projectleider	M. Vos (Martijn)
auteur	A. Geuzinge (Aïcha)
controle en vrijgave	W.W.M. Duijndam (Wendy)
paraaf	

opdrachtgever	Gemeente De Wolden Raadhuisstraat 2 7921 GD ZUIDWOLDE DR
contactpersoon	Dhr. S. Jansen

DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een nader onderzoek grote bosmuis, kleine marterachtigen, steenmarter en ringslang dat is uitgevoerd ter plaatse van Middelveen V te Zuidwolde Dr, in opdracht van Gemeente De Wolden. Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen. De gebruikte foto's zijn afkomstig van Eco Reest, tenzij anders vermeld.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is, de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken en het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt.

© 2025 Eco Reest BV.

Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren: Eco Reest 2025 Nader onderzoek Middelveen V te Zuidwolde Drenthe kenmerk 242168, d.d. 27 oktober 2025

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Kwaliteitsborging	4
1.3	Wettelijk kader	4
1.3.1	Bescherming andere soorten.....	5
1.4	Leeswijzer	5
2.	Plangebied en voorgenomen werkzaamheden	6
2.1	Beschrijving plangebied	6
2.2	Voorgenomen werkzaamheden en planning.....	10
3.	Onderzoeksopzet	11
3.1	Grote bosmuis	11
3.2	Kleine marterachtigen en steenmarter	12
3.3	Ringslang	13
4.	Resultaten van het inventariserende onderzoek	15
4.1	Grote bosmuis	15
4.2	Kleine marterachtigen en steenmarter	17
4.3	Ringslang	19
5.	Functie van het plangebied en effectbeoordeling.....	20
5.1	Conclusie grote bosmuis	20
5.2	Conclusie kleine marterachtigen en steenmarter	20
5.3	Conclusie ringslang	20
6.	Juridische vervolgstappen	21
6.1	Vergunning.....	21
6.2	Mitigerende en compenserende maatregelen.....	21
6.2.1	Ecologische begeleiding	21
6.2.2	Bescherming vogels tijdens het broedseizoen	22
6.3	Zorgplicht	22
6.4	Verantwoording	22
	Geraadpleegde bronnen.....	23

1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek en het wettelijk kader.

1.1 Aanleiding en doel

Gemeente De Wolden is voornemens om nieuwbouw te realiseren ter plaatse van Middelveen V te Zuidwolde. Voor het voornemen is een wijziging van het omgevingsplan aan de orde.

In dat kader is door Eco Reest een quickscan uitgevoerd (rapportnummer 241106, datum 9 december 2024). Hieruit is naar voren gekomen dat de locatie geschikt is voor verblijfplaatsen van de grote bosmuis, kleine marterachtigen en ringslang.

Om vast te stellen of uit te sluiten dat zich verblijfplaatsen of functioneel leefgebied van één of meerdere beschermde soorten op de locatie bevinden is Eco Reest BV gevraagd nader inventariserend onderzoek uit te voeren naar de grote bosmuis, marterachtigen en ringslang ter plaatse van Middelveen V te Zuidwolde.

Doel van het nader onderzoek is tweeledig:

1. Er wordt vastgesteld of en zo ja op welke manier, het plangebied deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van:
 - Grote bosmuis;
 - Kleine marterachtigen;
 - Steenmarter;
 - Ringslang.
2. Daarnaast wordt bepaald of de voorgenomen werkzaamheden een overtreding van de bescherming van natuurwaarden van de Omgevingswet (Ow) tot gevolg hebben.

1.2 Kwaliteitsborging

Eco Reest BV streeft naar een zo hoog mogelijk kwaliteit van onderzoek te leveren:

Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens "NEN-EN-ISO 9001:2015", voor het geven van advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van ecologie, bodem en asbest.

Eco Reest is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Dit onderzoek en advies is tot stand gekomen onafhankelijk van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en is gemachtigd gebruik te maken van de vergunningen en correspondentie met bevoegde gezagen van het Netwerk Groene Bureaus met betrekking tot de Omgevingswet.

1.3 Wettelijk kader

Voor de bescherming van natuurwaarden is de Omgevingswet (Ow) van toepassing. De Ow regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en houtopstanden. Daarnaast zijn ook bijzondere natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN) relevant. De volledige wetstekst is hier te vinden: <https://wetten.overheid.nl>. De regels voor natuur zijn (voornamelijk) uitgewerkt in het Besluit activiteiten leefgebied (Bal) en het Besluit kwaliteit leefgebied (Bkl).

1.3.1 *Bescherming andere soorten*

In de Omgevingswet is een lijst met nationaal beschermde soorten opgenomen. Op de soorten grote bosmuis, kleine marterachtigen en ringslang is artikel 11.54 van het Bal van toepassing.

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Ow, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A van het Bal, opzettelijk te doden of te vangen;
- b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, en;
- c) vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B van het Bal, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Provincies zijn bevoegd voor ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud van bijvoorbeeld bermen, watergangen en dergelijke vrijstelling te verlenen van een of meer van de verboden voor aangewezen soorten.

1.4 Leeswijzer

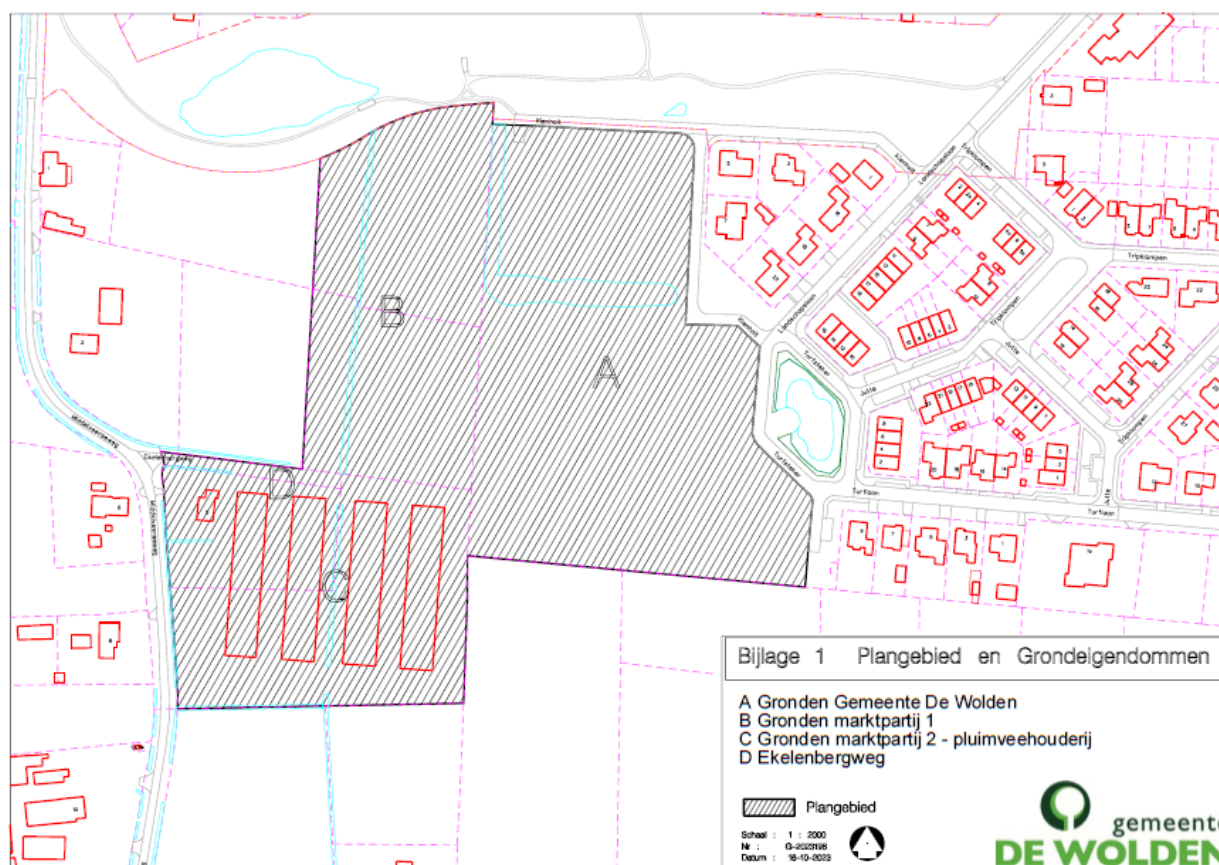
In hoofdstuk 2 wordt het plangebied besproken. Hoofdstuk 3 bevat een onderzoeksopzet. Hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten van het uitgevoerde onderzoek. De effectbeoordeling van de resultaten staat in hoofdstuk 5. Besloten wordt met hoofdstuk 6, waarin besproken wordt welke juridische vervolgstappen aan de orde zijn voor het project.

2. Plangebied en voorgenomen werkzaamheden

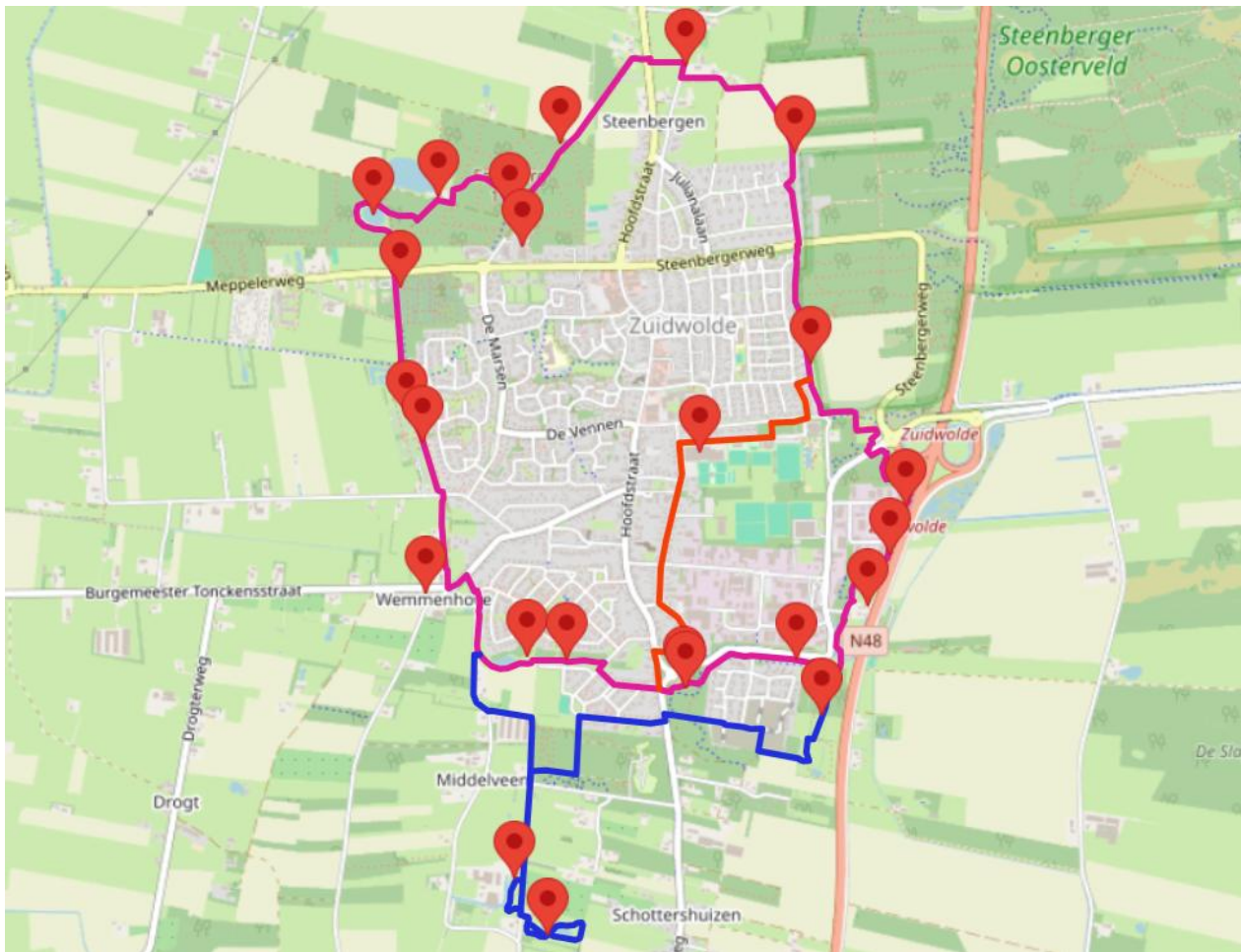
In dit hoofdstuk zijn het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden binnen het plangebied beschreven.

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied Middelveen V ligt in het Zuidwolde in de provincie Drenthe. De locatie ligt ten zuiden van het dorp Zuidwolde en ten oosten van enkele percelen aan het Kienholt (zie figuur 2.1). De locatie bestaat uit groen met oppervlaktewater en heeft een rijke historie. Zo zijn bestaande bomen die op historische kaarten te zien zijn nog steeds aanwezig. Het betreft deels grasland met bomen- en struikenrijen en deels agrarische percelen. Op één perceel C (figuur 1.1, rode omlijning binnen het plangebied) is in de huidige situatie een pluimveehouderij aanwezig. Door het plangebied loopt het 'Vlinderommetje' en is gericht op flora en fauna. De wandelroute heeft een lengte van 7,5 kilometer of van tien kilometer en loopt rondom de bebouwing van Zuidwolde (zie figuur 2.2). In de figuren 2.3 tot en met 2.6 zijn foto's van het plangebied opgenomen.

Figuur 2.1. Locatie plangebied (grijs gearceerd) (bron: gemeente De Wolden).

Figuur 2.2. Wandelroute het 'Vlinderommetje' rondom de bebouwing van Zuidwolde (bron: Vlinderommetje.nl).

Figuur 2.3 Noordoostzijde plangebied. In de inzet is de locatie van de foto opgenomen.

Figuur 2.4 Noordwestzijde plangebied. In de inzet is de locatie van de foto opgenomen.

Figuur 2.5 Aanwezige kippenchuren. In de inzet is de locatie van de foto opgenomen.

Figuur 2.6 Zuidwestzijde van het plangebied. In de inzet is de locatie van de foto opgenomen.

2.2 Voorgenomen werkzaamheden en planning

Opdrachtgever is voornemens om de kippenboerderij te slopen en nieuwbouw te realiseren binnen het plangebied. De in 2011 aangelegde Vlinderroute blijft behouden.

Omwille van afwatering is er een sloot aanwezig in het plangebied welke voor afwatering naar het zuiden van de wijk zorgt. Deze sloot is historisch, maar ook van praktisch belang aangezien afwatering een probleem is in de bestaande wijk. Deze sloot blijft in de nieuwe situatie behouden.

De nieuwbouw betreft woningbouw. Het gaat om een combinatie van sociale huurwoningen en koopwoningen in verschillende prijsklassen. De exacte woningtypen zijn nog onbekend. Vooralsnog is bekend dat 37 sociale huurrijwoningen, 37 goedkope kooprijwoningen, 85 middel dure koopwoningen (rijwoningen en twee-onder-een-kapwoningen) en 26 dure koopwoningen gerealiseerd worden. De woningen zullen een gemiddeld woonoppervlakte van 150 m² hebben en worden op duurzame wijze middels warmtepomp verwarmd. Er wordt geen gasaansluiting aangelegd.

De werkzaamheden bestaan uit:

- ✂ Sanering van de kippenboerderij;
- ✂ Sloop en verwijdering van de bestaande opstallen van de kippenboerderij:
 - vier kippenschuren van elk 1.050 m²;
 - vier bulksilo's;
 - 1.600 m² gravel van circa 30 cm dik;
 - 480 m² betonplaten;
- ✂ Bouwrijp maken van de percelen;
- ✂ Realisatie van maximaal 185 woningen;
- ✂ Bouwrijp maken van het plangebied.

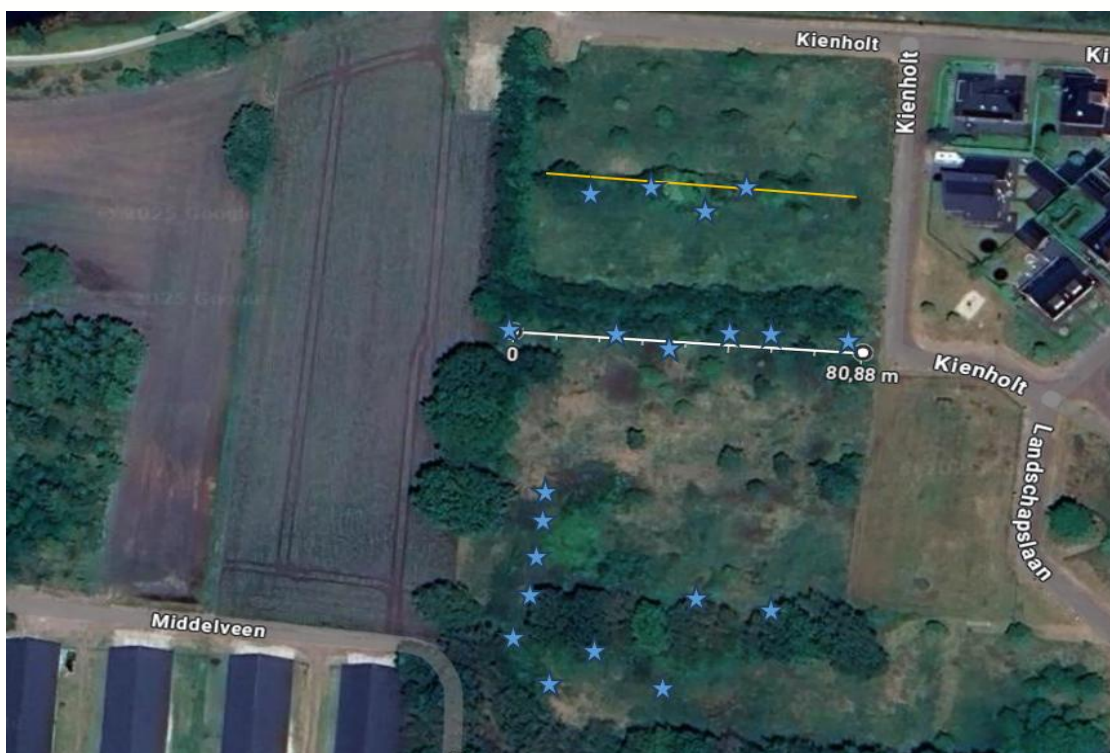
De opdrachtgever is voornemens om in 2025 te starten met de werkzaamheden en in 2032 de werkzaamheden af te ronden. De woningen en het woonrijp maken worden in zeven fases (circa 26 woningen per fase) gerealiseerd, waarbij de eerste woningen in 2026 klaar voor gebruik zijn.

3. Onderzoeksopzet

In dit hoofdstuk zijn de methoden van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

3.1 Grote bosmuis

Het onderzoek naar grote bosmuis is uitgevoerd met behulp van inloopvallen met lokaas. Conform de IBN+-methode¹, zijn de vallen paarsgewijs in drie raaien uitgezet, met ongeveer twintig meter tussen een paar (zie figuur 3.1). Hierbij zijn raaien uitgezet in een geschikt biotoop voor grote bosmuis. Om het geschikte gebied goed te kunnen inventariseren zijn er in dit geval veertig inloopvallen gebruikt. De vallen zijn op de, door de ecooloog ingeschatte, meest geschikte locaties binnen het plangebied geplaatst. Grote bosmuis heeft een voorkeur voor open bosgebieden met een uitgebreide struiklaag en weinig ondergroei (Zoogdierverseniging, Z.D.). De vallen voor grote bosmuis zijn derhalve aan de randen van bosgebied gezet, onder (braam)struiken.

Figuur 3.1. Drie raaien met om de twintig meter twee vallen.

Op 8 augustus 2025 zijn de vallen met nestmateriaal en aas (bestaande uit meelwormen, wortel, appel en zaden) geplaatst met een geblokkeerd vangmechanisme. Hierdoor konden dieren aan de vallen wennen. Na drie dagen zijn de vallen in de avond op scherp gezet en vervolgens, conform de eisen² van de provincie Drenthe. De bovengenoemde methode bestaat uit het plaatsen van de vallen op vrijdag en staan niet op scherp, zodat er voldoende gewenningstijd aanwezig is. Vanaf de maandag zijn gedurende drie dagen de vallen in de avond op scherp gesteld en in de ochtendronde gecontroleerd. Tijdens de ochtendronde zijn de vallen weer dichtgezet/niet op scherp gezet. Deze methode is toegepast om de sterfkans van de muizen te minimaliseren, aangezien de weersomstandigheden overdag

¹ Bergers, P. & La Haye, M. (2000). Kleine zoogdieren betrouwbaarder en efficiënter inventariseren. De Levende Natuur 101: 52-58.

² Eco Reest maakt gebruik van de ontheffing van het Netwerk Groene Bureaus voor het mogen vangen en hanteren van beschermde soorten. De provincie Drenthe heeft hierin als voorwaarde opgenomen dat inloopvallen bij het onderzoek naar kleine zoogdieren minimaal eens per acht uur gecontroleerd worden.

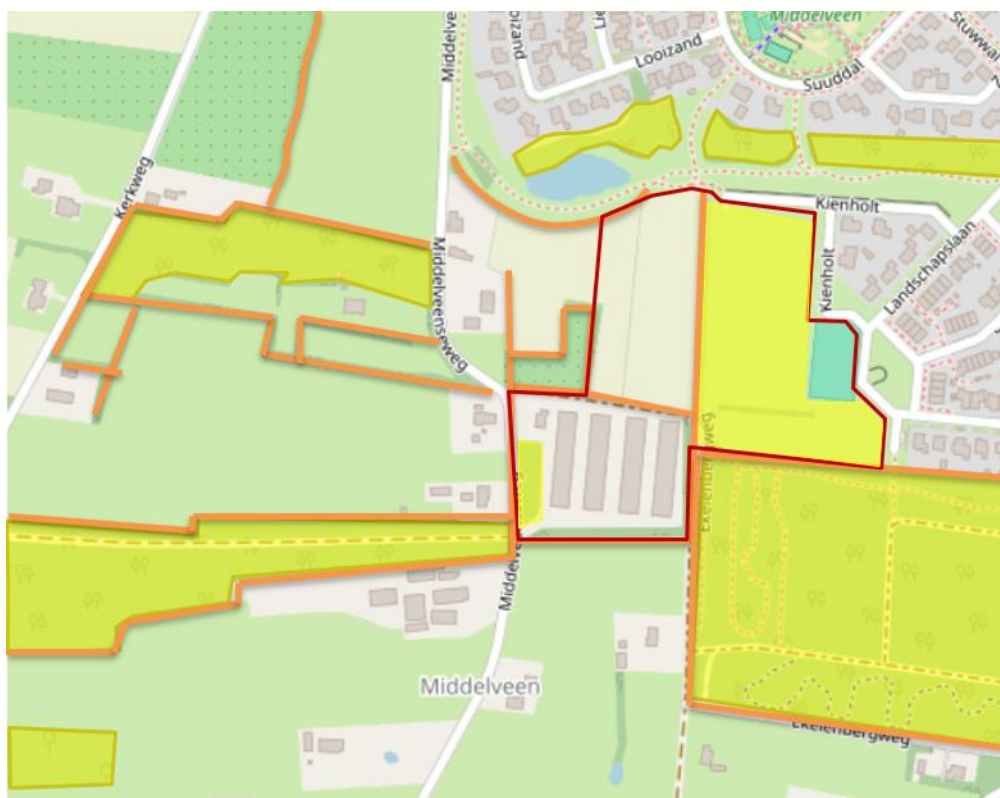
uit extreme hitte bestond met temperaturen tussen de 28 - 32 graden Celsius. In totaal zijn er drie controles uitgevoerd. Tijdens deze controle ronden zijn gevangen dieren gedetermineerd en gefotografeerd alvorens vrijgelaten te worden. Daarna zijn de vallen teruggeplaatst en voorzien van nieuw aas en nestmateriaal.

Tabel 3.1 Uitgevoerde onderzoeksronden grote bosmuis

Datum	Dagdeel	Ronde
Vrijdag 8 augustus 2025	Ochtend	Plaatsen van de vallen
Maandag 11 augustus 2025	Avond	Op scherp zetten van de vallen
Dinsdag 12 augustus 2025	Ochtend	Controle ronde
	Avond	Dichtzetten van de vallen
Woensdag 13 augustus 2025	Ochtend	Op scherp zetten van de vallen
	Avond	Controle ronde
Donderdag 14 augustus 2025	Ochtend	Dichtzetten van de vallen
		Op scherp zetten van de vallen
		Controle ronde
		Opruimen

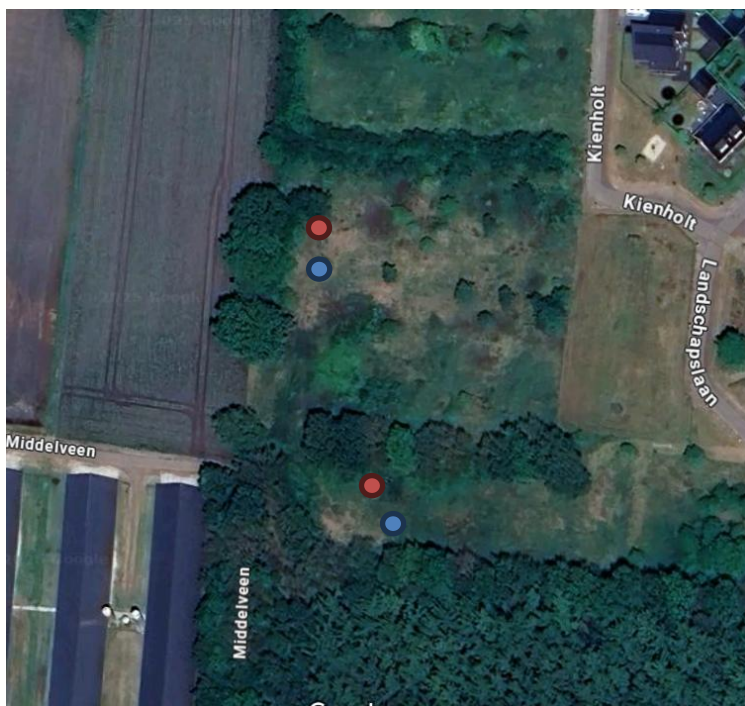
3.2 Kleine marterachtigen en steenmarter

Om de negatieve effecten van de werkzaamheden op de wezel, hermelijn en bunzing in kaart te brengen, wordt een verdiepende **habitatgeschiktheidsstoets** uitgevoerd (conform Kennisdocument kleine marterachtigen - BIJ12, 2024). In figuur 3.2 wordt een functiekaart weergegeven met hierin de verbindingzones en leefgebieden ten opzichte van het plangebied in de rood aangegeven zone. Op de kaart zijn meerdere lijnvormige verbindingen in het oranje ingetekend. Dit zijn verbindingzones en bestaan uit vegetatie stroken met lage bosschages die dienen als beschutting voor kleine marterachtigen. Hierdoor kunnen de soorten zich tussen leef- en foerageergebieden verplaatsen. De geel gearceerde vlakken zijn overig geschikte leef- en foerageergebieden in de omgeving van het plangebied. Dit bestaat uit bosachtige gebied met veel beschutting.

Figuur 3.2 Functiekaart kleine marterachtigen plangebied. Rode omlijnd: het plangebied. Oranje lijnen: verbindingzones. Gele vlakken: overig geschikt leef-/foerageergebied.

Het inventariseren van marterachtigen is met verschillende methodes (zoals sporenbuizen, cameravallen en wildcamera's) uitgevoerd. Aangezien het nader onderzoek naar kleine marterachtigen wordt gecombineerd met onderzoek naar steenmarter, is gekozen om het nader onderzoek uit te voeren ten behoeve van een beoordeling op de functie van het plangebied voor kleine marterachtigen en het plaatsen van wildcamera's. Voor het onderzoek worden twee cameravallen geplaatst en twee Mostela's. In figuur 3.2 zijn de locaties van de camera's weergegeven.

Figuur 3.2. Locaties cameravallen (blauw) en Mostela's (rood) binnen het plangebied.

3.3 Ringslang

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van het Soorteninventarisatieprotocol van het NCG (november 2023). Het onderzoek naar de zomerbiotoop van ringslang wordt gedaan met behulp van het plaatsen van reptielplaten en langs een geschikte route, waarbij structuurovergangen nader worden bekeken. De platen zijn geplaatst bij structuurovergangen (braamstruiken en grasvelden met kruidenrijke vegetaties). De dichtheid van bramenstruiken en kruidenrijke vegetaties dienen als rustplaats voor de ringslang. Hier zijn de reptielen minder zichtbaar voor roofdieren.

Het onderzoek vindt plaats middels vijf bezoeken, waarvan het eerste bezoek bestaat uit het plaatsen van reptielplaten en de resterende vier bezoeken uit het controleren van deze platen (tabel 3.2). In totaal zijn elf reptielplaten binnen het plangebied geplaatst. De periode van uitvoering is tussen april en september, waarvan minimaal twee bezoeken in april-mei plaatsvinden en één bezoek na 31 juli. Tussen de bezoeken dient minimaal één week tijd te zitten. In figuur 3.3 zijn de locaties van de reptielplaten weergegeven.

Ronde	Datum	Temperatuur	Bewolking	Windkracht	Aantal veldwerkers
Plaatsen reptielplaten	03-04-2025	14°C	Half bewolkt	2	1
Ringslang ronde 1	22-04-2025	13°C	Half bewolkt	1	1
Ringslang ronde 2	14-05-2025	19°C	Licht bewolkt	2	1
Ringslang ronde 3	03-06-2025	18°C	Onbewolkt	3	1
Ringslang ronde 4	08-08-2025	23°C	Half bewolkt	3	1

Figuur 3.3. Locaties reptielplaten (oranje) binnen het plangebied.

4. Resultaten van het inventariserende onderzoek

In dit hoofdstuk zijn de resultaten van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

4.1 Grote bosmuis

Tijdens het onderzoek is de grote bosmuis vastgesteld binnen het plangebied. In totaal zijn acht waarnemingen van grote bosmuis gedaan tijdens het onderzoek, de waarnemingen zijn opgenomen in tabel 4.1. De grote bosmuis komt voor in het zuidelijke gedeelte van het plangebied.

Tevens zijn gewone bosmuis en rosse woelmuis aangetroffen. Daarbij gaat het om acht gewone bosmuizen en zeven rosse woelmuizen (tabel 4.1). Deze twee soorten komen voornamelijk voor in het noordelijke gedeelte van het plangebied. In figuur 4.1 wordt weergegeven waar de muizen zijn waargenomen binnen het plangebied. Tevens zijn in figuur 4.2, 4.3 en 4.4 foto's van enkele gevangen muizen weergegeven.

Tabel 4.1 Overzicht waarnemingen per datum in de ochtend.

	12 augustus	13 augustus	14 augustus
Valnummer			
1 + 2	X	X	X
3 + 4	X	X	X
5 + 6	X	X	1x Rosse woelmuis
7 + 8	X	1x Rosse woelmuis	X
9 + 10	X	X	1x Gewone bosmuis
11 + 12	X	1x Rosse woelmuis	1x Gewone bosmuis
13 + 14	1x Rosse woelmuis	X	X
15 + 16	X	X	X
17 + 18	X	X	1x Rosse woelmuis
19 + 20	1x Rosse woelmuis	X	X
21 + 22	X	X	X
23 + 24	1x Grote bosmuis	1x Grote bosmuis	X
25 + 26	1x Grote bosmuis	X	X
27 + 28	1x Gewone bosmuis	1x Grote bosmuis	X
29 + 30	1x Grote bosmuis	X	X
31 + 32	1x Gewone bosmuis	1x Grote bosmuis	1x Grote bosmuis
33 + 34	X	X	X
35 + 36	X	X	1x Grote bosmuis
37 + 38	1x Gewone bosmuis	1x Rosse woelmuis	X
39 + 40	1x Gewone bosmuis	2x gewone bosmuis	X

Figuur 4.1 waarnemingen soort muizen binnen het plangebied.

Figuur 4.2 Waargenomen rosse woelmuis.

Figuur 4.3 Waargenomen gewone bosmuis.

Figuur 4.4 Waargenomen grote bosmuis.

4.2 Kleine marterachtigen en steenmarter

Tijdens het onderzoek naar kleine marterachtigen zijn bunzing, wezel en hermelijn niet waargenomen. Binnen het plangebied is wel geschikt biotoop aanwezig voor kleine marterachtigen in de vorm van groene verbindingzones (braamstruiken) en mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen in holen. De kans is klein geacht dat deze soorten zich binnen het plangebied bevinden, echter wordt dit niet geheel uitgesloten.

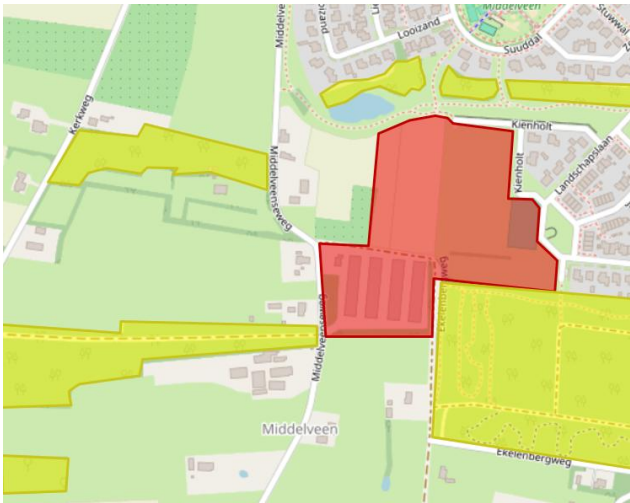
Op de wildcamera is steenmarter vastgelegd. De camera's hebben beelden vastgelegd in de periode van 6 juni tot en met 8 augustus 2025. In tabel 4.2 worden de waargenomen soorten getoond. Niet alle waargenomen soorten zijn te determineren vanwege onscherp beeld en ontbreken van gekleurde beelden in de nacht (zie tabel 4.2). Om een beeld te vormen wordt de aanwezige hoofdsoort benoemd.

Tabel 4.2 Overzicht waarnemingen camerabeelden

Camera noord	Mostela noord	Camera zuid	Mostela zuid
Groene specht	Rosse woelmuis	Rode vlindersoort (niet te determineren)	Grote bosmuis
Steenmarter	Gewone bosmuis	Koolmees	Gewone bosmuis
Kleine vogelsoorten (niet te determineren)		Kleine vogelsoort (niet te determineren)	
2x Ree		Gewone bosmuis	
Woelmuis		Vogelsoort (niet te determineren)	
3x Haas		Huiskatten	
2x Gaai			
Houtduif			
Huiskatten			

Op de camerabeelden is de steenmarter één keer is waargenomen (figuur 4.4). Er zijn in het plangebied geen sporen van verblijfplaatsen van steenmarter waargenomen (latrines, voedselresten ed.). Gezien het beperkte aantal waarnemingen en het ontbreken van sporen van aanwezigheid van verblijfplaatsen worden verblijfplaatsen van steenmarter uitgesloten. Mogelijk dat het plangebied wel onderdeel is van een foerageergebied van steenmarter. Gezien in de omgeving ruim soortgelijk verblijf- en foerageergebied aanwezig is (figuur 4.5), gaat het hier niet om een essentieel foerageergebied. De geschikte gebieden (geel gearceerd) bestaan uit bosrijkgebied die dienen als schuillocaties voor de soorten. Bij en naast deze gebieden lopen verbindingstroken van opgaand groen wat als dekking functioneert bij het verplaatsen tussen deze gebieden.

Figuur 4.4 Foerageerde steenmarter op camera noord.

Figuur 4.5 Het projectgebied is in het rood weergegeven. Alternatieve leefomgeving wordt weergegeven in het geel.

4.3 Ringslang

Tijdens het onderzoek is de ringslang niet waargenomen binnen het plangebied. Onder de reptielenplaten is geen aanwezigheid van de ringslang geconstateerd. Ook zijn er geen uitwerpselen of andere sporen aangetoond. Hierdoor kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen worden uitgesloten.

5. Functie van het plangebied en effectbeoordeling

In dit hoofdstuk wordt beoordeeld welke effecten de voorgenomen werkzaamheden hebben op de binnen de projectlocatie aanwezige wettelijke beschermde soorten. De resultaten worden behandeld per soort(groep).

5.1 Conclusie grote bosmuis

In het plangebied is grote bosmuis aanwezig. Bij het realiseren van de woningen binnen het plangebied wordt leefgebied van de grote bosmuis aangetast, waarbij het aannemelijk is dat ook vaste rust- en voortplantingsplaatsen worden beschadigd of vernield. Dit leidt tot een overtreding op de Omgevingswet, artikel 11.54 Bal.

Tevens zijn de rosse woelmuis en gewone bosmuis waargenomen binnen het plangebied. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsartikelen, wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Zie hoofdstuk 6.3.

Bij de voorgenomen realisatie van nieuwbouw worden vaste rust- en verblijfplaatsen van grote bosmuis beschadigd, vernield en verstoord, of aangetast doordat essentiële elementen van het functioneel leefgebied wordt weggenomen. Hiermee is sprake van een overtreding van artikel 11.54 van het Bal.

5.2 Conclusie kleine marterachtigen en steenmarter

In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van kleine marterachtigen en steenmarter vastgesteld. De omgeving wordt door een steenmarter wel als foerageergebied gebruikt. Aangezien in de omgeving voldoende leefgebied aanwezig is voor steenmarter, gaat het hier niet om een essentieel foerageergebied voor steenmarter.

Ook is gebleken dat binnen het plangebied geschikt habitat aanwezig is voor kleine marterachtigen, wezel, bunzing en hermelijn. Er wordt verwacht dat door de ontwikkeling vaste rust- en verblijfplaatsen van kleine marterachtigen worden aangetast dan wel verstoord. Deze soorten worden tijdens het nader onderzoek makkelijk gemist. Daarom kan niet uitgesloten worden dat rust- en voortplantingsplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied. Op grond van de habitatbeoordeling is duidelijk dat het gebied wél geschikt biotoop biedt voor kleine marterachtigen, en er dus risico is op aantasting van leefgebied van kleine marterachtigen. Daarom wordt bij de vergunningsaanvraag voor grote bosmuis, ook kleine marterachtigen zekerheidshalve meegenomen. Mitigerende en compenserende maatregelen zijn voor beide soorten nagenoeg hetzelfde in de vorm van een natuur inclusieve herinrichting van het plangebied.

5.3 Conclusie ringslang

In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van ringslangen vastgesteld. Bij voorgenomen bij voorgenomen sloop en realisatie van nieuwbouw worden geen vaste rust- en verblijfplaatsen van ringslangen weggenomen of aangetast doordat functioneel leefgebied wordt weggenomen. Hierdoor is geen sprake van een overtreding van artikel 11.54 van het Bal. Vervolgstappen ten aanzien van de ringslang is niet nodig.

6. Juridische vervolgstappen

De voorgenomen werkzaamheden zullen tot gevolg hebben dat er verbodsbepalingen van de Omgevingswet door de flora- en fauna-activiteiten worden overtreden. Voor het wegnemen of verstoren van een functionele verblijfplaats van de grote bosmuis en kleine marterachtigen, is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteiten noodzakelijk.

6.1 Vergunning

Gedeputeerde Staten kan onder Artikel 8.74 i t/m l van het Bkl een vergunning verlenen. Dit kan alleen indien er sprake is van een zogenaamd wettelijk belang. Dit is voor de grote bosmuis en kleine marterachtigen beperkt tot het belang van volksgezondheid, openbare veiligheid, veiligheid van het luchtverkeer, of in het belang van flora en fauna, maar kan niet op grond van dwingende redenen van groot openbaar belang.

Voorwaarde voor het verkrijgen van een vergunning is verder dat er geen andere bevredigende oplossing is (de alternatieven toets) én dat de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (art. 8.74 i t/m l) of er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (art. 8.74 i t/m l).

Een vergunningsaanvraag wordt onderbouwd met een activiteitenplan. Een activiteitenplan omvat een beschrijving van:

- De alternatieventoets: waarom vinden de werkzaamheden op de gekozen wijze en locatie plaats;
- Het wettelijke belang: welk doel wordt met de uitvoering van het project bereikt;
- De beoordeling van de gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten;
- De wijze waarop en de aantallen waarmee de vervallen verblijfplaatsen worden gemitigeerd en gecompenseerd;
- De wijze waarop bij de uitvoering van de werkzaamheden rekening gehouden wordt met de aanwezigheid van de beschermde soorten.

De officiële termijn voor het verkrijgen van een besluit van de provincie ten aanzien van de omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteiten is acht weken, met een mogelijkheid tot verlenging van zes weken. Dit zijn geen fatale termijnen en blijkt in de praktijk dat er rekening gehouden moet worden met termijnen van 20 tot 40 weken. Gezien de lange afhandeltijd én de tijd die nodig is als gewenningsperiode voor mitigerende maatregelen tijdens de ecologisch relevante periode of voor een op kwetsbare periodes aangepaste planning, wordt geadviseerd dit ruim voor het uitvoeren van de werkzaamheden te doen.

6.2 Mitigerende en compenserende maatregelen

Als beschermde rust- of verblijfplaatsen worden aangetast of vernietigd moeten deze worden vervangen. Dat betekent dat er alternatief leefgebied voor grote bosmuis en kleine marterachtigen moeten worden aangeboden. Dit kan voor grote bosmuis en kleine marterachtigen worden aangeboden in de vorm van het aanbrengen van groenstructuren (mantel zones) op locaties binnen het plangebied waar geen begroeiing aanwezig is. Grote bosmuis en kleine marterachtigen kunnen in deze structuren nieuwe verblijfplaatsen creëren.

6.2.1 Ecologische begeleiding

De concrete uitwerking van de vereiste mitigerende en compenserende maatregelen vindt plaats in het activiteitenplan. Doorgaans wordt in de vergunning als voorwaarde opgenomen dat de werkzaamheden plaatsvinden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

De ecologisch deskundige adviseert op grond van de vergunning over:

- geschikte locaties voor de alternatieve voorzieningen, en wijze van plaatsing.

- ✂ welke maatregelen nodig zijn voor aanvang of tijdens het project, zoals aanpassing van de planning aan kwetsbare periodes of gewenningstijden voor de alternatieve voorzieningen.
- ✂ hoe en wanneer het plangebied ongeschikt gemaakt ('natuurvrij') kan en moet worden voor de soorten. Dit vindt plaats voorafgaand aan de werkzaamheden, maar na ontvangst van de vergunning.

6.2.2 *Bescherming vogels tijdens het broedseizoen*

Tijdens het broedseizoen zijn alle broedende vogels en hun nesten beschermd. Daarom heeft het zin om zoveel mogelijk werkzaamheden buiten het broedseizoen te laten plaatsvinden. Voor het broedseizoen wordt in principe de periode van 1 maart tot 1 september aangehouden, maar dit zijn geen harde grenzen. Bepalend is of er broedgevallen aanwezig zijn, en dit is afhankelijk van de soort en van klimatologische omstandigheden, die van jaar tot jaar verschillen.

Het is vaak niet mogelijk alle werkzaamheden buiten het broedseizoen te laten plaatsvinden. Dat betekent dat er voorafgaand en/of tijdens de werkzaamheden rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van deze nesten.

Er zijn verschillende mogelijkheden om hier invulling aan te geven. Het is altijd maatwerk en ter beoordeling aan een deskundig ecooloog, en het kan niet uitgevoerd worden zonder ecologische begeleiding.

Opties kunnen zijn:

- ✂ Voorafgaand aan het broedseizoen het werk opstarten en zorgen dat er continu doorgewerkt wordt;
- ✂ Ander maatwerk (locatie specifiek) op basis van ecologische begeleiding.

In alle gevallen is het noodzakelijk dat een ecologisch werkprotocol wordt opgesteld en dat een deskundig ecooloog de projectlocatie vrijgeeft voor de werkzaamheden.

6.3 **Zorgplicht**

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. Er kan onder andere invulling gegeven worden aan de zorgplicht door het gebruik van vaste rijroutes, het zo kort mogelijk werken binnen het plangebied en het vermijden van het gebruik (kunst)verlichting, zowel in de realisatie- als gebruiksfase. Tijdens de realisatiefase dient er een kant op worden gewerkt om soorten niet in te sluiten, niet op meerdere plekken tegelijk werken, opgaand groen behouden waar mogelijk en terugbrengen in de nieuwbouw situatie. Eco Reest kan een advies uitbrengen met inheemse soorten die de natuurwaarden verhogen.

6.4 **Verantwoording**

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest BV aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies, indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur / documenten

Bergers, P. & La Haye, M. (2000). Kleine zoogdieren betrouwbaarder en efficiënter inventariseren. *De Levende Natuur* 101: 52-58.

BIJ12 (2024). Kennisdocument Kleine marterachtigen (Bunzing- Hermelijn- Wezel). Versie 1.1, juli 2024

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden. Leiden

Eco Reest (2024). Quickscan natuurbescherming Omgevingswet Middelveen V. Projectnummer 241106. Versie 1, 9 december 2024.

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2023). Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie nov 2023

Internet

Website provincie Drenthe

www.BIJ12.nl

www.NDFF.nl³ (datum: augustus 2025)

www.natuurloket.nl

www.zoogdierenatlas.nl

www.zoogdierversamenwerking.nl

³ In dit rapport worden gegevens gebruikt welke (deels) afkomstig zijn uit de NDFF. Deze mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.